

Rapport vedr. Advokatrådets tilsyn 2019

SAGSNR.: 2019 - 34
ID NR.: 645693

Indledning

Advokatrådets tilsyn med danske advokater og advokatvirksomheder har i 2019 undergået større forandringer som følge af politiske beslutninger i 2018. Her blev det bl.a. bestemt at omlægge tilsynet til at være risikobaseret. Det blev desuden besluttet, at der skulle laves en tilsynsplan for det kommende år samt en tilsynsrapport for året, der er gået.

Denne rapport beskriver Advokatrådets generelle tilsynsvirksomhed i 2019 og følger op på Advokatrådets interne tilsynsplan for året 2019, som dog kun gjaldt for andet halvår, idet reglerne herom trådte i kraft den 1. juli 2019.

Advokatrådet har således for første gang rapporteret samlet om sin tilsynsindsats for det forgangne år i denne rapport.

I 2019 har Advokatrådet implementeret et risikobaseret tilsyn, herunder gennemført en risikoklassifikation af advokater og advokatvirksomheder. Advokatrådet har desuden på Advokatmødet 2019 forhøjet det obligatoriske bidrag for advokater med virkning fra 2020 med henblik på at øge tilsynstrykket. Dette har konkret betydet, at antallet af medarbejdere i tilsynet er fordoblet. På den måde imødekommer Advokatrådet både de nye lovkrav i retsplejeloven og har lagt grunden til en generel styrket tilsynsindsats for de kommende år.

Rapporten er udarbejdet til Justitsministeriet og offentliggøres på Advokatsamfundets hjemmeside.

Det risikobaserede tilsyn - risikoklassifikation og udvælgelse

Ved lov nr. 1540 af 18. december 2018 blev der i retsplejeloven indført bestemmelser, der nærmere angiver, hvordan Advokatrådet skal udøve sit tilsyn. Det fremgår, at tilsynet skal være risikobaseret og at Advokatrådet skal sikre, at der over en årrække føres tilsyn med samtlige advokater og advokatvirksomheder. Loven trådte i kraft den 1. juli 2019.

Arbejdet med implementering af et risikobaseret tilsyn har i første række været rettet mod at foretage en risikoklassificering af alle advokater og alle advokatvirksomheder. Denne risikoklassificering ligger til grund for udtagningen til tilsyn for andet halvår 2019. For dette halvår er Advokatrådet således gået fra at udvælge advokatvirksomheder og advokater tilfældigt til at basere udvælgelsen på en risikoklassificering.

Risikoklassificeringen foretages foreløbigt midt på kalenderåret og danner grundlag for udtagningen det følgende efterår og forår. Klassifikationen er ikke en vurdering af, hvorvidt den konkrete advokat eller advokatvirksomhed har overtrådt reglerne. Klassificeringsmodellen er baseret på data og statistiske sammenhænge og opdeler populationen i tre grupper; høj, mellem og lav.

Advokatrådets plan for efteråret 2019

Det følger af retsplejeloven, at Advokatrådets tilsyn skal tilrettelægges, så alle advokater og advokatvirksomheder over tid underlægges tilsyn, og samtidig sådan, at en risikoklassifikation er styrende for, hvor ofte tilsyn gennemføres. Advokatrådet arbejder på denne baggrund ud fra en forudsætning om, at der gennemføres tilsyn mindst hvert tredje år for Høj risikogruppe, hvert sjette år for Mellem risikogruppe og hvert tiende år for Lav risikogruppe. Dermed vil alle advokater og advokatvirksomheder mindst en gang over en ti års periode have fået foretaget et tilsynsbesøg.

Ved forhøjelse af advokaternes obligatoriske bidrag pr. 1. januar 2020, har Advokatrådet fået tilført flere ressourcer, som er brugt til opnormering af tilsynet.

For at opfylde lovens krav, har Advokatrådet således igangsat det risikobaserede tilsyn i andet halvår af 2019 ved at fokusere tilsynsindsatsen på de enheder, hvor der var størst behov og kortest tid til at opfylde kravet for gruppen. Størstedelen af kræfterne er derfor brugt på at gennemføre tilsyn blandt advokater og advokatvirksomheder i den høje risikogruppe, hvor alle skal have tilsyn indenfor en treårig periode. Alle virksomheds-/organisationsansatte advokater i Høj risikogruppe blev udtaget. For Mellem og Lav risikogruppe blev der ikke udtaget virksomheds-/organisationsansatte advokater. Der blev udtaget et lidt lavere antal advokatvirksomheder i overensstemmelse med de ressourcer, der var til rådighed for 2019.

Risikogruppe	Udtagne advokater ¹	Udtagne advokatvirksomheder
Høj	4	60
Mellem	0	10
Lav	0	10

¹ Virksomheds-/organisationsansatte advokater.

Gennemførte tilsynsbesøg i 2019

I advokatvirksomhederne blev der samlet set gennemført 184 tilsynsbesøg i 2019. Heraf var 13 besøg opfølgning på tidligere tilsynsbesøg, hvor tilsynet som følge af mangler ved typisk opdrags- og prisoplysninger og/eller kundekendingsprocedure i sager omfattet af hvidvaskloven havde besluttet at aflægge nyt besøg inden for seks til tolv måneder. Seks besøg i advokatvirksomheder var udløst af konkrete oplysninger tilgået Advokatsamfundet (spontantilsyn) og var altså ikke en del af de udtagne virksomheder.

Blandt de virksomheds- og organisationsansatte advokater er der i 2019 gennemført 101 tilsyn.

Der vil i 2020 og 2021 blive udtaget flere advokater og advokatvirksomheder til tilsyn, således at målsætningen om den minimale hyppighed af tilsyn opfyldes for alle risikogrupperne.

Det almindelige udkørende tilsyn

Det udkørende tilsyn hos advokatvirksomhederne omfatter som hidtil obligatorisk efteruddannelse, forsikringsforhold, EU-advokater, interessekonfliktretningslinjer, oplysningspligter, hvidvaskloven og advokatselskabsreglerne.

Tilsynet med de virksomheds-/organisationsansatte advokater omfatter obligatorisk efteruddannelse, forsikringsforhold, EU-advokater og brug af advokattitlen.

Spontantilsyn

Oplysninger fra advokater, klienter og myndigheder, oplysninger indgået via whistleblower-ordning, oplysninger i medier mv. kan give anledning til beslutning om ekstraordinært udkørende tilsyn hos advokater eller advokatvirksomheder. Det almindelige tilsyn kan suppleres af et tilsynsskema vedrørende klientkontoforhold, hvis de konkrete omstændigheder giver anledning hertil.

Tematilsyn

Der er udover de udkørende tilsyn i 2019 ført tilsyn med advokatselskabers andre aktiviteter end advokatvirksomhed. Der er således i efteråret 2019 fulgt op på advokatselskabers indberetning på klientkontoerklæringen for 2018 vedrørende ejerandele i anden virksomhed end advokatvirksomhed.

Forsvarertilsynet blev indført med virkning fra 1. september 2017. I en periode på ca. et halvt år blev der kun udtaget forsvarerkontorer til tilsyn, og efterfølgende har forsvarertilsynsskemaet suppleret det almindelige tilsynsskema, hvis det i øvrigt tilfældigt udvalgte advokatfirma beskæftigede sig med straffesager. Der er i 2019 gennem-

ført 23 forsvarertilsyn. Forsvarertilsynet har fra starten været tiltænkt som et tidsbegrænset tematisyn og er afsluttet ved udgangen af 2019.

Andre tilsynsaktiviteter

Advokater og advokatselskaber skal årligt indsende en klientkontoerklæring indeholdende oplysninger om klientkontoforhold, forsikring og garanti samt ejerandele i anden virksomhed. Klientkontoerklæringerne for 2019 er gennemgået, og erklæringer med oplysninger, der har givet anledning til yderligere undersøgelser er blevet udtaget til særskilt behandling.

Advokater og advokatfuldmægtige skal efter afslutning på deres individuelle treårs efteruddannelsesperiode indberette antallet af kursuslektioner mv., som de i perioden har deltaget i. Det er kontrolleret, om indberetningerne indgives inden frist herfor, og der er foretaget almindelig sagsbehandling af tilfælde, hvor advokaten har indberettet mindre end de krævede 54 lektioner.